

Pastorală la praznicul Învierii Domnului din anul mântuirii 2013

† GURIE,

**prin harul lui Dumnezeu,
Episcop al Devei și al Hunedoarei,
Preacucernicului cler,
Preacuviosului cin monahal și
Dreptmăritorilor creștini:
Sfântă binecuvântare arhierescă din străvechea Cetate a Devei!**

Împărăteasa Mamă – Sf. Elena și Ziua Învierii popoarelor creștine!

*Motto: „...iar noi, poporul cel sfânt al lui Dumnezeu, plinirea închipuirilor văzând,
să ne veselim dumnezeiește, că a înviat Hristos, Cel atotputernic!”
(a 4-a stihiră a cântării a 4-a din Canon)*

Iubiți credincioși, „Hristos a Înviat!”

„Ziua Învierii, veniți popoare să ne luminăm!”. Cu toții astăzi ne bucurăm de Învierea Domnului Hristos, prăznuim în libertate marea și suprema sărbătoare creștină. Să nu uităm însă că serbarea în libertate pentru prima dată a acesteia a fost făcută posibilă de Constantin cel Mare, acum 1700 de ani! Iar în spatele acestei decizii eliberatoare luate de Constantin cel Mare **stă o inimă de mamă, inima Împărătesei Elena**.

Biserica Ortodoxă Română, drept recunoștință, i-a închinat Sfântului Constantin și mamei sale, Elena, anul 2013. Iar **epicentrul duhovnicesc** al întregului an 2013 este praznicul Învierii, când această scrisoare pastorală vă parvine tuturor, spre folos duhovnicesc! *„Cât este de sfântă, cu adevărat, și cu totul prăznuită această noapte de mântuire și strălucită, mai înainte vestitoare fiind a Zilei celei Purtătoare de lumină, a Învierii, în care Lumina cea fără de ani, din mormânt, cu trupul tuturor a strălucit!”* (Stihira a 4-a a Cântării a 7-a din Canon).

Iubiți frați și surori,

În acest an închinat Sfântului Constantin cel Mare și Elenei, împărăteasa mamă, trebuie **să conștientizăm cu toții cât de mare este puterea unei inimi de mamă: ea a introdus în calendar numele fiului ei**, împăratul care s-a botezat doar pe patul morții. Drept urmare, tot ceea ce a făcut el pentru creștinism a făcut din postura de simpatizant, iar nu de adept, și a făcut sub impulsul constant al mamei sale, influențat fiind de aceasta.

Dar atunci de ce folosește Biserica pentru amândoi **sintagma elogiașă de „întocmai cu apostolii”**? Este această sintagmă o exagerare sau este realmente legitimă? Noi spunem că este perfect legitimă, pentru că, grație Sfântului Împărat Constantin cel Mare, pentru prima dată în istorie creștinismul devine un fapt public, devine prezență socială legitimată juridic! Primește dreptul de a exista în conștiința publică, nu doar în cea individuală! Iese din catacombe, se expune, devine vizibil pentru toți cei care doresc să-i urmeze.

Doar așa a dobândit vizibilitate în cultură minunea cea mai mare din câte au existat vreodată, Învierea Omului-Dumnezeu din morți cu trupul, garanția propriei noastre învieri: *„Ieri m-am îngropat împreună cu Tine, Hristoase, astăzi mă ridic, împreună cu Tine, Cel ce ai înviat!”*. Doar astfel toți cei însetați de mântuire știu unde pot găsi scăpare, liniștire,

înnoire, sfințire și alinare. Dumnezeu și-a găsit omul prin care să lucreze, care să dea splendoare publică lucrării Lui pe pământ.

Dreptmăritori creștini!

Astăzi, societatea cunoaște o mișcare exact inversă: de **expulzare a principiilor creștine din organizarea societății**, deschizându-se larg porțile descreștinării! Astăzi, adeseori autoritățile politice, fără să-și dea seama, prin deciziile luate, imprimă societății o direcție anticreștină; astfel, nu este protejată suficient familia, nu este promovată suficient femeia, nu este încurajată nașterea de prunci – sarcina (femeia ajungând să fie strivită între cariera profesională și datoriile de mamă), nu este suficient finanțat învățământul, ca și când educația corectă (și consistentă din punct de vedere religios) n-ar constitui o prioritate; dar atenție, o educație greșită a tinerilor, fără fibră religioasă, va face din ei niște rebeli care vor răsturna ordinea din lumea de mâine. Adolescenții de astăzi, incorect formați, vor putea fi factorii de instabilitate din lumea de mâine!

Sfinții Părinți ne învață că marii oameni se formează pe genunchii mamelor lor! Maica Domnului a avut un rol esențial în creșterea Pruncului divin, Dumnezeu întrupat. Am văzut-o în Vinerea Mare lângă Cruce, cu o sabie nevăzută înfiptă în inimă, precum profetise bătrânul Simeon. Iar mulțimile barbarizate se agitau mulțumite crezând că L-au omorât pe Cel ce nu poate muri! Dar, ulterior, Maica Domnului a savurat și bucuria Învierii, văzându-L pe Cel pe care L-a născut și crescut stând pe tron de slavă, de-a dreapta Tatălui!

Sfântul Constantin cel Mare a fost produsul educației și al rugăciunilor mamei sale, Elena. **Ce a știut Elena și nu mai știu mamele de astăzi, încât nu mai cresc pe genunchii lor titani?** A știut ceva ce nu cunosc multe din mamele de astăzi: nu mai cunosc „tehnica” formării caracterelor, pentru că la vârsta formării caracterelor copiilor, multe dintre ele nu au o viață duhovnicească suficient de consistentă, nu au o conștiință creștină accentuată. Multe dintre mame îl descoperă pe Dumnezeu, îl iau în serios, doar după ce trece perioada strategică din viața copiilor lor, anterioară gimnaziului. La gimnaziu apar deja consecințele greșitei educații. **Mamele de astăzi nu mai știu a doza corect dragostea cu exigența.** Ele cocoloșesc, răsfăță, fără a ști și să ceară, să impună o direcție creștină, și ajung apoi desconsiderate, chiar umilite, pierzând controlul asupra propriilor copii!

Împărăteasa Elena, luminată de Dumnezeu prin rugăciune, nu a comis astfel de erori. A crescut pe genunchi un gigant, care a intrat în calendar, care a schimbat cursul istoriei omenirii, **dând vizibilitate mondială Învierii Fiului lui Dumnezeu, reorientând cultura epocii și strivind filosofii păgâne ale epocii.** „*Mă acoperă pământul, voind Eu, dar se înfricoșează portarii iadului, văzându-Mă, Maică, îmbrăcat cu haina însângerată a izbândirii; căci ucigând, ca un Dumnezeu, pe vrăjmași cu Crucea, iarăși voi învia și te voi mări!*” (stihira a 3-a a cântării a 9-a din Canon).

Iată, deci, ce ar trebui să învețe mamele de astăzi de la Împărăteasa Elena! „*Veniți la mormânt, femei binevestitoare – spune stihira a 2-a a Laudelor Învierii – și ziceți Sionului: «Primește de la noi bunele vestiri de bucurie ale Învierii lui Hristos!»*”.

Iubiți frați întru Hristos!

Sfântul Ioan Iacob Hozevitul ni se adresează tuturor, nu doar mamelor, ci și taților, pentru a ne asuma responsabilitățile creștine primite de la Creator; căci orice abdicare de la aceste responsabilități se va răzbuna aprig mai târziu. El ne spune în poezia „**O..., om!**”:

O, om, ce mari răspunderi ai de tot ce faci pe lume,
de tot ce spui în scris sau grai, / de pilda ce la alții dai,
căci ea, mereu, spre iad sau rai / pe mulți o să îndrume.

Ce grijă trebuie să pui în viața ta toată,
căci gândul care-l scrii sau spui / s-a dus... în veci nu-l mai aduni,
și vei culege roada lui / ori mort, ori viu, odată.

Ai spus o vorbă, vorba ta, mergând din gură-n gură,
va-nveseli sau va-ntrista, / va curăți sau va-ntina,
rodind sămânța pusă-n ea, / de dragoste sau ură.

Scrii un cuvânt... cuvântul scris e-un leac sau o otravă,
tu vei muri, dar tot ce-ai scris / rămâne-n urmă drum deschis
spre moarte sau spre paradis, / spre-ocară sau slavă.

Ai spus un cântec, versul său, rămâne după tine,
îndemn spre bine sau spre rău, / spre curăție sau desfrâu,
lăsând în inimi rodul său / de har sau de rușine.

Arăți o cale, calea ta, în urma ta nu piere,
e cale bună sau e rea, / va prăbuși sau va-nălța,
vor merge suflete pe ea / spre cer sau spre durere.

Trăiești o viață... viața ta e una, numai una,
oricum ar fi, tu nu uita / cum ți-o trăiești vei câștiga
ori fericire pe vecie / ori chin pe totdeauna.

O, om! Ce mari răspunderi ai, tu vei pleca din lume,
dar ce ai spus prin scris sau grai / sau lași prin pilda care-o dai
pe mulți, spre iad sau rai / mereu o să-i îndrume.

Deci, nu uita!... Fii credincios, cu grijă și cu teamă
să lași în urmă, luminos, / un semn, un gând, un drum frumos,
căci pentru toate, neîndoios, / odată vei da seamă! Amin!

Cu această nouă conștiință dacă vom trăi, dacă ne vom configura existența după acest principiu, viața noastră se va înnoi, vom deveni cu adevărat fericiți, având certitudinea că facem exact ceea ce vrea Dumnezeu să facem! „*Dătătorule de viață, Hristoase, Dumnezeul nostru, slavă Ție!*” (*Troparul glasului al 2-lea*).

Iubiții mei fii sufletești!

Ne putem întreba împreună: Dar **care a fost marea intuiție a împăratului Constantin?** El doar a fost o prelungire a mamei lui? Ei bine, dacă mama lui a fost o femeie duhovnicească, o ființă a rugăciunii, căreia îi vorbea Însuși Dumnezeu, care L-a întâlnit în propria viață pe Hristos cel Înviat, el era **un strateg inteligent, un om politic realist și un vizionar!** A constatat răspândirea creștinismului în masele largi ale populației Imperiului Roman. Religia creștină a devenit, „de facto”, religia comună a majorității cetățenilor, fapt ce putea asigura spontan și non-violent unitatea imperiului, dincolo de diferențele de ordin național, de rasă și de tradiții existente. Creștinismul a devenit noul factor posibil de coeziune!

Dar **această inteligentă constatare a fost oare o descoperire individuală sau o revelație de sus?** Istoria duhovnicească a Bisericii spune că a fost o consecință a rugăciunilor mamei lui, Elena. Astfel, împăratul a avut o revelație supranaturală, când, în vis, i s-a spus că **există un semn cu o putere colosală, aducător de triumf în lume: semnul crucii!** Vinerea

Mare, crucificarea, scurgerea sângelui divin pe cruce nu pot rămâne fără repercusiuni! „Că, iată, a venit prin Cruce bucurie la toată lumea!... că răstignire răbdând pentru noi, cu moartea pe moarte a stricat!” – ne spune prima stihiră a Ceasurilor Paștilor.

Așa că, drept urmare a visului, Constantin cel Mare a adoptat simbolul creștin al Crucii ca **emblemă oficială a armatei sale**. Acest fapt i-a entuziasmat pe creștinii din armata sa, i-a convins pe păgâni de puterea supranaturală a acestui semn, conducându-i pe toți, creștini și necreștini, la victorie.

În vis i se spusese că „In hoc signo vinces!” – „Cu acest semn vei învinge!”. A înțeles, deci, că în acest semn era concentrată o putere divină imensă; acesta era **simbolul unei forțe ce venea de dincolo de lume!** Iar această forță te duce întotdeauna la triumf! Noi, creștinii, știm de atunci și până astăzi că acest semn are o putere miraculoasă.

Vinerea Mare ne-a adus în fața tuturor experiența tragică a Răstignirii. Sfinții Părinți ne atrag însă atenția că suferința, **Crucea, nu este scopul, ci ea este doar mijlocul!** Scopul este Învierea! Crucea este doar calea. Prin cruce, la Înviere! Așa că astăzi, se cuvine cu toții să identificăm ce cruce a îngăduit Dumnezeu în viața noastră, și cum are ea efecte benefice, terapeutice, sfințitoare, în viața noastră cotidiană. Să o acceptăm, conștientizându-i rostul! Pentru Constantin cel Mare crucea a fost mijlocul câștigării bătăliei de la Pons Milvius, în 312, în urma căreia a devenit **stăpânul absolut al Europei**. Drept urmare, prompt, la nici un an, a anulat obligativitatea religiei păgâne și a proclamat cu înțelepciune toleranța. „*Puterea iadului ai zdrobit și ai înviat, ca un biruitor, Hristoase, Dumnezeule!*” – ne spune Condacul Învierii.

Cucernici creștini!

Ce a mai făcut Constantin cel Mare prin gestul său eliberator? A demonstrat tuturor care este **sensul corect, adevărat, profund, metafizic, al politicii:** ea este o formă de slujire a semenilor, a poporului; ea nu își are scopul în ea însăși. A observat ridicolul de a-și prigoni propriii supuși, majoritatea creștini. Așa că a fost primul împărat care a oferit subvenții pentru ridicarea de edificii de cult, conștientizând faptul că prin aceasta se schimbă în bine fața lumii. „*Hristoase, Cel ce dai celor căzuți ridicare...*” (din Condacul Învierii).

Iubiți credincioși!

Se cuvine, în încheiere, să subliniem faptul că în umbră, artizanul discret, **femeia cu statură gigantică**, atotputernică în duhovnicie, a fost Elena, împărăteasa mamă. Iată cum o **femeie a putut schimba cursul istoriei**. Iar aceasta, pentru că și-a format bine copilul!

Să dea Dumnezeu mamelor de astăzi înțelepciunea de a-și crește copiii, precum a făcut Sfânta Elena. În cazul acesta, lumea de mâine va deveni una „**de giganți și de eroi**” – după expresia Sfântului Vasile cel Mare („...*Hristoase, Dumnezeule, ai înviat ca un biruitor, zicând femeilor: «Bucurați-vă!*»”).

Dumnezeu să vă binecuvânteze pe toți, să vă îndrepte permanent pașii pe cărările mântuirii, să vă umple sufletele de bucuria sfântă a Învierii, să vă întărească convingerea de a urma modelele istorice sfinte ale împărătesei Elena și ale fiului ei, Constantin, fiecare la etajul social la care Dumnezeu v-a așezat!

Hristos a înviat!

† GURIE,
Episcopul Devei și al Hunedoarei